

Dansk version af

The Simplified Negative and Positive Symptoms Interview (SNAPSI)

Forfattere: Søren D. Østergaard MD PhD^{1,2}, Mark Opler MPH PhD^{3,4},
Christoph U. Correll MD^{5,6,7}

¹ Department of Clinical Medicine, Aarhus University, Aarhus, Denmark

² Psychosis Research Unit, Aarhus University Hospital, Risskov, Denmark

³ Prophase, LLC, New York, NY, USA

⁴ Columbia University Medical Center, New York, NY, USA

⁵ Division of Psychiatry Research, The Zucker Hillside Hospital, Glen Oaks, NY, USA

⁶ Department of Psychiatry and Molecular Medicine, Hofstra Northwell School of Medicine,
Hempstead, NY, USA

⁷ Department of Psychiatry and Behavioral Sciences, Albert Einstein College of Medicine, Bronx, NY, USA

Oversættelse: Søren D. Østergaard, Læge, Ph.d., Lektor (Forskningsenheden for Psykoser, Institut for Klinisk Medicin, Aarhus Universitet), Lone Niedziella Cand.ling.merc. (MEPRICA, Forskningsenheden for Almen Praksis, Aarhus Universitet), Peter Uggerby, Overlæge (Aalborg Universitetshospital - Psykiatrien)

Instruktioner til rater

The Simplified Negative and Positive Symptoms Interview (SNAPSI) kan anvendes til at indsamle information til at rate udvalgte items fra flere udbredte psykiatriske rating-skalaer, f.eks. udvalgte items fra Brief Psychiatric Rating Scale (BPRS) (Overall and Gorham, 1962), de seks PANSS-6 items (Østergaard et al. 2016 & 2017) fra Positive and Negative Syndrome Scale (Kay et al. 1987) eller som supplement til vurdering af negative symptomer, f.eks. fra Brief Negative Symptom Scale (BNSS) (Kirkpatrick et al, 2011). Interviewet kan også facilitere standardiseret rating af global sværhedsgrad på rating-skalaer som f.eks. Clinical Global Impression - Severity (CGI-S) and Improvement (CGI-I) scales (Guy W. 1976). Se venligst rating-kriterierne for de respektive skalaer for at få information om kriterierne for at tildele de rette scores.

SNAPSI er beregnet til **semi-struktureret** brug. Du skal således ikke lade dig begrænse af spørgsmålene i dette skema ELLER føle dig forpligtet til at stille spørgsmålene præcist, som de står skrevet. Dette interview er blot ment som en vejledning - stil gerne supplerende spørgsmål, som du føler, der vil hjælpe dig med at bestemme den rette score på et givent item / en given skala.

Bemærk at tekst i *kursiv* i interviewet er instruktioner, som ikke skal oplæses som en del af spørgsmålene.

Boksene, der efterfølger spørgsmålene i interviewet, er beregnet til noter.

Perioden, der danner grundlag for denne rating: Den seneste uge. Denne tidsramme kan ændres i overensstemmelse med formålet med undersøgelsen/det kliniske besøg. Husk at ændre spørgsmålene i overensstemmelse hermed (i alle tilfælde hvor "[*eller nævn alternativ tidsramme*]"] står nævnt i interviewet).

Introduktion

Hej, jeg hedder (*sig dit navn*). Vi skal bruge cirka 15 minutter på at tale om den seneste uge [*eller nævn alternativ tidsramme*]. Formålet med denne samtale er, at jeg skal få et indtryk af, hvordan du har haft det i løbet af den seneste uge [*eller nævn alternativ tidsramme*]. De fleste af mine spørgsmål vil derfor dreje sig om de seneste 7 dage [*eller nævn alternativ tidsramme*].

I dag er det (*nævn ugedagen*). Prøv under vores samtale at tænke på alt det, som er sket siden sidste (*nævn ugedagen* [*eller nævn datoen svarende til den alternative tidsramme*]) til i dag. Har du nogle spørgsmål, inden vi fortsætter?

Åbent introduktionsspørgsmål

1. Fortæl mig om den seneste uge [*eller nævn alternativ tidsramme*]. Hvad har du lavet, og hvad er hændt dig?

2. Hvordan har du haft det den seneste uge [*eller nævn alternativ tidsramme*]?

Hallucinatorisk adfærd / Vrangforestillinger

3. I løbet af den seneste uge [*eller nævn alternativ tidsramme*], har du da haft nogle mærkelige eller usædvanlige oplevelser - eller oplevelser som andre ville finde mærkelige eller usædvanlige?

Nej Hvis nej → Gå til spørgsmål #4.
Ja Hvis ja ↓

Kan du fortælle mig mere om det?

Hallucinatorisk adfærd

4. I løbet af den seneste uge [*eller nævn alternativ tidsramme*], har du da hørt lyde, som andre ikke kunne høre?

Nej Hvis nej → Gå til spørgsmål #5.
Ja Hvis ja ↓

Kan du beskrive, hvad du hørte?

5. I løbet af den seneste uge [eller nævn alternativ tidsramme], har du da hørt stemmer eller støj, som andre ikke kunne høre?

Nej Hvis nej → Gå til spørgsmål #6.

Ja Hvis ja ↓

Kan du beskrive, hvad du hørte?

6. I løbet af den seneste uge [eller nævn alternativ tidsramme], har du da set syner eller set ting, som andre ikke kunne se?

Nej Hvis nej → Gå til spørgsmål #7.

Ja Hvis ja ↓

Kan du beskrive, hvad du så?

7. I løbet af den seneste uge [eller nævn alternativ tidsramme], har du da haft mærkelige eller usædvanlige kropslige fornemmelser? (Giv et eksempel om nødvendigt): Har du f.eks. følt, at nogen eller noget rørte ved dig, uden at du rent faktisk blev berørt? Eller følt at en arm, et ben eller en anden del af din krop var i en position, som den eller det faktisk slet ikke var i?

Nej Hvis nej → Gå til spørgsmål #8.

Ja Hvis ja ↓

Kan du beskrive, hvad du følte?

8. I løbet af den seneste uge [eller nævn alternativ tidsramme], har du da kunnet lugte eller smage noget, som var usædvanligt, eller som andre ikke har kunnet lugte eller smage?

Nej Hvis nej → Gå til spørgsmål #9.

Ja Hvis ja ↓

Kan du beskrive, hvad du kunne lugte/smage?

9. Ved tegn på hallucinationer i løbet af den seneste uge [eller alternativ tidsramme], stil da spørgsmålene a, b, og c nedenfor. Hvis der ikke er/var hallucinationer, gå da til spørgsmål #10.

a. I løbet af den seneste uge [eller nævn alternativ tidsramme], hvor ofte har du da oplevet (brug patientens beskrivelse af hallucinationerne)?

b. Hvordan har det påvirket dig?

c. I løbet af den seneste uge [eller alternativ tidsramme], har du da gjort noget pga. (brug patientens beskrivelse af hallucinationerne), som du ellers ikke ville have gjort?

Vrangforestillinger

10. I løbet af den seneste uge [eller nævn alternativ tidsramme], har du da bemærket noget usædvanligt ved din krop, dine organer eller kropsfunktioner?

Nej Hvis nej → Gå til spørgsmål #11.

Ja Hvis ja ↓

Kan du fortælle mig mere om det?

11. I løbet af den seneste uge [eller nævn alternativ tidsramme], har du da været bekymret for, om du skulle have en fysisk sygdom eller at der var noget andet galt med din krop?

Nej Hvis nej → Gå til spørgsmål #12.

Ja Hvis ja ↓

Kan du fortælle mig mere om det?

12. Hvis du skulle sammenligne dig selv med en gennemsnitlig person, ville du så være:
- Bedre end den gennemsnitlige person?
- Dårligere end den gennemsnitlige person?
- Cirka som den gennemsnitlige person?

Hvorfor det?

13. Har du nogle særlige talenter eller evner?

Nej Hvis nej → Gå til spørgsmål #14.
Ja Hvis ja ↓

Kan du fortælle mig mere om det?

14. Har du nogle særlige kræfter eller evner, som de fleste mennesker ikke har?

Nej Hvis nej → Gå til spørgsmål #15.
Ja Hvis ja ↓

Kan du fortælle mig mere om det?

15. Kan du læse andre folks tanker?

Nej Hvis nej → Gå til spørgsmål #17.
Ja Hvis ja ↓

Kan du fortælle mig mere om det?

16. I løbet af den seneste uge [eller nævn alternativ tidsramme], har du da kunnet læse andre folks tanker?

Nej Hvis nej → Gå til spørgsmål #17.
Ja Hvis ja ↓

Kan du fortælle mig mere om det?

17. I løbet af den seneste uge [eller nævn alternativ tidsramme], har andre da kunnet læse dine tanker?

Nej Hvis nej → Gå til spørgsmål #18.
Ja Hvis ja ↓

Kan du fortælle mig mere om det?

18. Er du religiøs?

Nej Hvis nej → Gå til spørgsmål #19.

Ja Hvis ja ↓

Kan du fortælle mig mere om det?

19. Har du et særligt forhold til Gud?

Nej Hvis nej → Gå til spørgsmål #20.

Ja Hvis ja ↓

Kan du fortælle mig mere om det?

20. Har Gud givet dig en særlig rolle eller opgave?

Nej Hvis nej → Gå til spørgsmål #21.

Ja Hvis ja ↓

Kan du forklare mig, hvad den rolle eller opgave er?

21. Føler du, at du kan stole på de fleste mennesker?

Ja Hvis ja → Gå til spørgsmål #22.

Nej Hvis nej ↓

Hvordan kan det være?

22. I løbet af den seneste uge [eller nævn alternativ tidsramme], er der da nogen, som har været ude efter dig?

Nej Hvis nej → Gå til spørgsmål #23.

Ja Hvis ja ↓

Kan du fortælle mig mere om det?

23. I løbet af den seneste uge [eller nævn alternativ tidsramme], er der da nogen, der har udspioneret dig eller planlagt et komplot mod dig?

Nej Hvis nej → Gå til spørgsmål #24.

Ja Hvis ja ↓

Kan du fortælle mig mere om det?

24. I løbet af den seneste uge [eller nævn alternativ tidsramme], har du da modtaget beskeder telepatisk eller via radio eller TV?

Nej Hvis nej → Gå til spørgsmål #25.

Ja Hvis ja ↓

Kan du fortælle mig mere om det?

25. I løbet af den seneste uge [eller nævn alternativ tidsramme], har du da følt, at dine tanker, følelser eller handlinger ikke var dine egne, men i stedet blev kontrolleret eller påført af en anden eller af noget andet?

Nej Hvis nej → Gå til spørgsmål #26.

Ja Hvis ja ↓

Kan du fortælle mig mere om det?

26. I løbet af den seneste uge [eller nævn alternativ tidsramme], har du da følt, at dine tanker blev spredt til andre mennesker?

Nej Hvis nej → Gå til spørgsmål #27.

Ja Hvis ja ↓

Kan du fortælle mig mere om det?

27. I løbet af den seneste uge [eller nævn alternativ tidsramme], har du da følt, at dine tanker blev taget ud af dit hoved?

Nej Hvis nej → Gå til spørgsmål #28.

Ja Hvis ja ↓

Kan du fortælle mig mere om det?

28. Hvis patienten har haft vrangforestillinger i løbet af den seneste uge [eller alternativ tidsramme], stil da spørgsmålene a-e nedenfor. Hvis der ikke er/var vrangforestillinger, gå da til spørgsmål #29.

a. I løbet af den seneste uge [eller nævn alternativ tidsramme], hvor ofte har du da oplevet eller tænkt på (beskriv vrangforestillingen som beskrevet/oplevet af patienten)?

b. Hvordan kan man forklare (beskriv vrangforestillingen)?

c. I løbet af den seneste uge [eller nævn alternativ tidsramme], har (beskriv vrangforestillingen) da haft nogle konsekvenser for dig?

d. Har du fortalt andre om (*beskriv vrangforestillingen*)?

Nej Hvis nej → Gå til spørgsmål #28e.

Ja Hvis ja ↓

Hvad synes de om det?

e. I løbet af den seneste uge [*eller nævn alternativ tidsramme*] har du da gjort noget pga. (*beskriv vrangforestillingen*), som du ellers ikke ville have gjort?

Dæmpet affekt

29. Kan du komme i tanke om en begivenhed, som har gjort dig glad for nylig? Kan du beskrive det nærmere for mig i korte træk? (*Hvis patienten ikke kan komme på noget, der har gjort ham/hende glad – prøv da med tilfreds eller begejstret i stedet*)
Kan du genkalde dig den følelse og beskrive, hvordan du havde det?

30. Kan du komme i tanke om en begivenhed, som har gjort dig ked af det for nylig? Kan du beskrive det nærmere for mig i korte træk? (*Hvis patienten ikke kan komme på noget, der har gjort ham/hende ked af det – prøv da med vred eller frustreret i stedet*)
Kan du genkalde dig den følelse og beskrive, hvordan du havde det?

Passiv/apatisk social tilbagetrukkethed

Bemærk: Ideelt set skal dette item udelukkende rates på baggrund af information fra andre (se afsnittet "Spørgsmål til sundhedsfagligt personale, familiemedlemmer eller venner"). Såfremt information fra andre ikke er tilgængelig, kan spørgsmål 31-32 hjælpe dig med at rate dette item.

31. I løbet af den seneste uge [*eller nævn alternativ tidsramme*], har du da deltaget i sociale aktiviteter?

Nej Hvis nej → Gå til spørgsmål #31c.

Ja Hvis ja ↓

a. Kan du beskrive dem for mig?

b. I løbet af den seneste uge [*eller nævn alternativ tidsramme*], har du da taget initiativet til nogle af disse sociale aktiviteter?

→ Gå til spørgsmål #32

c. Hvorfor ikke?

32. I løbet af den seneste uge *[eller nævn alternativ tidsramme]*, har du da talt med nogen? Har du ringet, sendt SMS/e-mails/billeder til venner/familie i løbet af den seneste uge *[eller nævn alternativ tidsramme]*? Har du været aktiv på de sociale medier i løbet af den seneste uge *[eller nævn alternativ tidsramme]*?

Nej Hvis *nej* → Gå til spørgsmål #32c.

Ja Hvis *ja* ↓

a. Kan du fortælle mig mere om det?

b. I løbet af den seneste uge *[eller nævn alternativ tidsramme]*, har du da taget første skridt i kontakten til andre mennesker?

→ Gå til spørgsmål #33

c. Hvordan kan det være?

Begrebsmæssig disorganisering

33. Nu vil jeg stille dig en anden type spørgsmål – der er ingen rigtige eller forkerte svar. Formålet med dette spørgsmål er, at jeg skal få et indtryk af, hvordan du griber en opgave an. Bare gør dit bedste og lad mig vide, hvis du har behov for, at jeg gentager noget:

Kan du fortælle mig trinvis om alle de ting, du skal gøre for at komme fra dit hjem og til din praktiserende læge, når du har en tid? Altså fra du tager hjemmefra og til du ankommer hos lægen? Kan du dele det op i så mange trin som muligt – og nævne minimum seks trin. (*Hvis der er behov for det og det synes passende, så anspor patienten ved f.eks. at sige "OK – hvad så?" etc. Såfremt patienten har svært ved at forstå opgaven, så giv et relevant eksempel, f.eks. følgende*):

Hvis du f.eks. skulle i biografen for at se en ny film, så ville du:

- Først beslutte, hvilken film du vil se
- Gå på nettet, ringe, eller slå op i en avis for at se, hvor og hvornår filmen går
- Sikre dig, at du har penge til billetten
- Tage hjemmefra i tilstrækkelig god tid til at nå i biografen inden filmen starter
- Køre i bil eller tage bus/tog til biografen
- Hvis du ikke har købt billetten på nettet, så købe den i biografen
- Gå ind – finde din plads
- Se filmen

Patientens svar på "tage til lægen" opgaven (eller alternativ opgave):*

Trin 1: _____

Trin 2: _____

Trin 3: _____

Trin 4: _____

Trin 5: _____

Trin 6: _____

Trin 7: _____

Trin 8 og derover: _____

**Alternative opgaver, der anvendes når der skal foretages flere ratings over tid (så patienten ikke "lærer" en sekvens af trin udenad) eller hvis "tage til lægen" opgaven ikke er et relevant/forståeligt scenarie for patienten: (a) Trin i forbindelse med besøg hos familie/venner, der ikke bor med patienten, (b) Trin i forbindelse med indkøb i supermarked, ved købmand eller andre indkøb, (c) Trin i forbindelse med anden rutineopgave uden for patientens hjem, f.eks. aftale på et hospital eller ambulatorium etc. (d) Trin i forbindelse med at gå i seng, (e) Trin efter at være stået op om morgenen, (f) Trin i forbindelse med brug af offentlig transport – f.eks. tog eller bus, (g) Trin i forbindelse med rutineopgaver på arbejdet, såfremt patienten har et arbejde, (h) Trin i forbindelse med madlavning, hvis patienten laver mad til sig selv.*

Åben afslutning

34. Jeg har ikke flere spørgsmål. Er der noget, som du vil spørge mig om eller fortælle mig, inden vi afslutter vores samtale?

Spørgsmål til sundhedsfagligt personale, familiemedlemmer eller venner

Introduktion

Hej, jeg hedder (*sig dit navn*). Jeg har nogle få spørgsmål om, hvordan (*brug patientens navn*) har haft det i løbet af den seneste uge [*eller nævn alternativ tidsramme*].

Vrangforestillinger

1. Efter din mening, har (*brug patientens navn*) da givet udtryk for usædvanlige eller mærkelige fornemmelser eller tanker i løbet af den seneste uge [*eller nævn alternativ tidsramme*]? Det kunne f.eks. være en fornemmelse af at være forfulgt eller overvåget, at modtage beskeder via radio eller TV, at være styret af en anden/noget andet, at have særlige kræfter eller evner, at være i stand til at læse andres tanker, at være berømt eller særlig vigtig, at have en fysisk sygdom eller andre usædvanlige/mærkelige ting. Har (*brug patientens navn*) sagt noget om den slags fornemmelser/tanker eller gjort noget på grund af dem i løbet af den seneste uge [*eller nævn alternativ tidsramme*]?

Nej Hvis nej → Gå til spørgsmål #2.

Ja Hvis ja ↓

a. Kan du fortælle mig mere om det?

b. I løbet af den seneste uge [*eller nævn alternativ tidsramme*], hvordan har (*beskriv vrangforestillingen*) da påvirket (*brug patientens navn*)?

Hallucinatorisk adfærd

2. Efter din mening, har (*brug patientens navn*) da haft nogle hallucinationer i løbet af den seneste uge [*eller nævn alternativ tidsramme*]? Med andre ord, har (*brug patientens navn*) hørt stemmer/lyde, som andre mennesker ikke kunne høre, set syner, eller kunnet smage/lugte ting, som andre mennesker ikke kunne lugte/smage? Måske har (*brug patientens navn*) fortalt om den slags oplevelser, eller du har set ham/hende gøre ting på grund af hallucinationer i løbet af den seneste uge [*eller nævn alternativ tidsramme*]?

Nej Hvis nej → Gå til spørgsmål #3.

Ja Hvis ja ↓

a. Kan du fortælle mig mere om det?

b. I løbet af den seneste uge [*eller nævn alternativ tidsramme*], hvordan har (*beskriv hallucinationen*) da påvirket (*brug patientens navn*)?

Passiv/apatisk social tilbagetrukkethed

3. I løbet af den seneste uge [eller nævn alternativ tidsramme], har (brug patientens navn) da vist interesse for at være sammen med andre mennesker?

Nej Hvis nej → Gå til spørgsmål #3b.
Ja Hvis ja ↓

a. Kan du fortælle mig mere om det?

→ Gå til spørgsmål #4

b. Har du en idé om, hvordan det kan være?

4. I løbet af den seneste uge [eller nævn alternativ tidsramme], har (brug patientens navn) da deltaget i sociale aktiviteter?

Nej Hvis nej → Gå til spørgsmål #4c.
Ja Hvis ja ↓

a. Kan du beskrive dem for mig?

b. Har (brug patientens navn) taget initiativ til nogle af disse sociale aktiviteter?

→ Gå til spørgsmål #5

c. Har du en idé om, hvordan det kan være?

5. I løbet af den seneste uge [eller nævn alternativ tidsramme], har (brug patientens navn) da talt med nogen? Har han/hun ringet, sendt SMS/e-mails/billeder til venner/familie i løbet af den seneste uge [eller nævn alternativ tidsramme]? Har han/hun været aktiv på de sociale medier i løbet af den seneste uge [eller nævn alternativ tidsramme]?

Nej Hvis nej → Gå til spørgsmål #5c.
Ja Hvis ja ↓

a. Kan du fortælle mig mere om det?

b. Har (brug patientens navn) taget initiativ til at starte nogle af disse samtaler eller korrespondancer?

→ Gå til spørgsmål #6

c. Har du en idé om, hvordan det kan være?

6. Vil du mene, at (*brug patientens navn*) har haft en tendens til at isolere sig fra andre og undgå sociale aktiviteter den seneste uge [*eller nævn alternativ tidsramme*]?

Nej Hvis nej → Gå til spørgsmål #7.

Ja Hvis ja ↓

Har du en idé om, hvordan det kan være?

7. Vil du mene, at (*brug patientens navn*) har isoleret sig pga. manglende interesse for andre mennesker i løbet af den seneste uge [*eller nævn alternativ tidsramme*]?

Nej Hvis nej → Gå til spørgsmål #8.

Ja Hvis ja ↓

Kan du fortælle mig mere om det?

Åben afslutning

8. Jeg har ikke flere spørgsmål. Er der noget andet om (*brug patientens navn*), som du vil fortælle mig?

Taksigelser

Forfatterne er taknemmelige for følgende kollegers input til the Simplified Negative and Positive Symptoms Interview (SNAPSI): Jose M. Rubio MD, Gurwinder Sidhu MD & Jennifer Alexander BA (Division of Psychiatry Research, The Zucker Hillside Hospital, Glen Oaks, NY, USA). Sophia Frangou MD PhD FRCPsych, Evan Leibu MD, Nigel Kennedy MD & Alexander Rasgon BA (Department of Psychiatry, Icahn School of Medicine at Mount Sinai, NY, USA). Per Bech MD DMSc (Psykiatrisk Forskningsenhed, Psykiatrisk Center Nordsjælland, Københavns Universitetshospital, Hillerød, Danmark). Ole Mors MD PhD (Forskningsenheden for Psykoser, Aarhus Universitetshospital, Risskov, Danmark), Peter Uggerby MD (Psykiatrien, Aalborg Universitetshospital, Aalborg, Danmark), István Bitter MD DSc (Semmelweis University, School of Medicine, Budapest, Ungarn).

Referencer

Guy W. (Editor). Clinical global impressions scale. In: ECDEU assessment manual for psychopharmacology. Rockville, MD, USA: US Department of Health, Education and Welfare pub no (AMD) 76-338, NIMH, 1976.

Kay SR, Fiszbein A, Opler LA. The positive and negative syndrome scale (PANSS) for schizophrenia. *Schizophr Bull.* 1987;13:261-276.

Kirkpatrick B, Strauss GP, Nguyen L, Fischer BA, Daniel DG, Cienfuegos A, Marder SR. The brief negative symptom scale: psychometric properties. *Schizophr Bull* 2011;37:300-305.

Overall JE, Gorham DR. The Brief Psychiatric Rating Scale. *Psychol Rep* 1962;10:799-812.

Østergaard SD, Lemming OM, Mors O, Correll CU, Bech P. PANSS-6: a brief rating scale for the measurement of severity in schizophrenia. *Acta Psychiatr Scand.* 2016;133:436-44.

Østergaard SD, Foldager L, Mors O, Bech P, Correll CU. The validity and sensitivity of PANSS-6 in the Clinical Antipsychotic Trials of Intervention Effectiveness (CATIE) Study. *Schizophr Bull.* 2017.